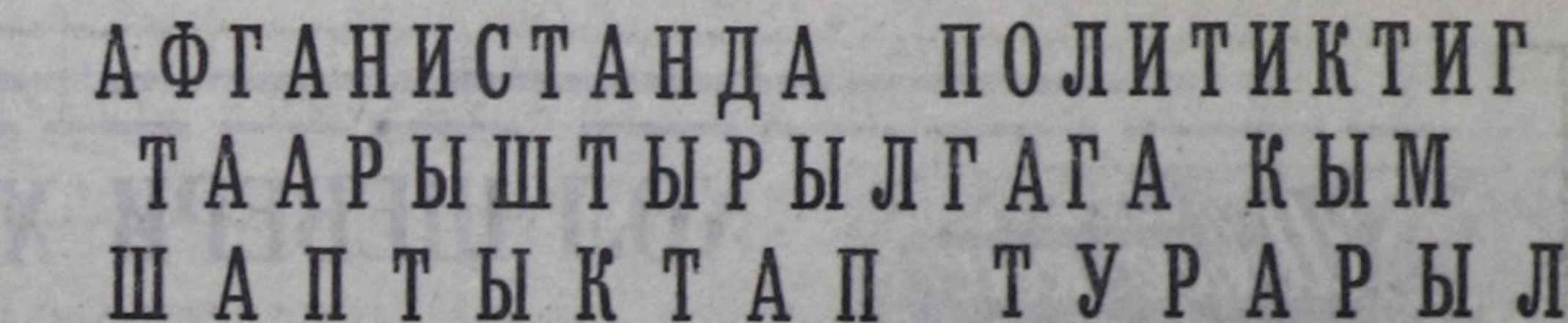

ШЫҢҒЫЫ ХЕМЧЕГ АЛЫР ХЕРЕК

Ш Ы Н

М. САГДЫ.

СОЦИАЛИЗМ ЧУРТТАРЫНДА

ХӨН-НИИТИ
ОРГАНИЗАЦИЙНЫЦ
ЮБИЛЕЙИ
УЛАН-БАТОР. Совет өөрс-

Владимир ГЕНЕРАЛОВ
(ПМА)

Чедишкнниг хөдөлншкннер

ГАВАНА. (СЭТА). Сальвадордан кээп турар медалдары бугулар алмрга, национал хосталгаыны Фарбунодо Марти атгыр фронтунун дайынылары Даутрейни буу-чурумун шеригеринге уаур дайам халдашкыны кылган. Олар стра-тегия талазы-биле чутула То-рола (Морасан департамент) хемин кижидир кувругу буза теаксенлер. Ооң түн-и-лиде ол району хеделин ко-руу турган шажамакчылар-нын хей кижилг батуу туу-е квалитет болган немеледе куш алыр аргазы чок ал-ган.

МЕХИКО. (СЭТА). Сал-дор тура халышканыары «Венсеремо» радиостаяция-нин дынаатканы-биле алы-Морасан департаментге хунуң иштинде кадыг-до-тулушкунянын түншел-буу-чурумла шеригерлери хире кижизин алдуртуп балымгадыл чидирген. Пар-зизнар чурттуң кол-кол а-мобиль сруктары боттары контролюн алаанда ту-турарын дамчыдылага а-к-кй.

Лондонин кузумчуларига ытгар четкен полней-иер
уртучу камп булу. О полней-иер байларин эр
ажмын кампала, консервативтик чакыткан чонга ууру
тиксизинга хон чо чоруун керселген буудун кижисе
каржымы-биле баям турар. Англиянын ажыл сооткан да
жылари болгаш оларнын-биле эл-сеткин каттиштин
илерсгелзэн буудун кижилерин полиция каржымы-биле
турарин буугеле билсингир.

3-кү арын, 1985 ч. январь 24

ри Парижте чуртгаар бай-
яды кижилернин (чурук-
лин өөртүп болгу дег. Хер-

лашһазының принциптарына үндәтеләтүн, дөләгәтәтүн бүгү чурттары-биле чогулмалыг харымлааларын тулар ужурулуг деп, оон манифестинде чугаалап

турар.

жежіктің дүш-
болғаш қу-
күзешкіне-
ндары қол бо-
сағыш-сеткі-
мырында м-
ны, уаулар-
баңжың қол хей
поламчылаыи-

АФП—СЭТА-ның телефотозу.

БУУРААШКЫНЫ

Ойла шийгмис хорум-чурумгүй
Анлар дээр хэргэлдэг лагерь-
ний бүгү хортуурцагчтайн
шүтлүүлдэг дээр хэргэлдэг
песегийн КНУ-аг Ко. Ас-
самблеэгийн чийгсгээр
сүтэрхийн оралдхыг Б. Ук-
вартм дэмийшгүй нэрвэл
дүүртүүлжгээр хортууцан
дээр бөшгийн баа дийлхтэн
Ималдг амери, аргасгийн
галь-Ангийн аргажтууц у-
жуулаа кыган шийтгил-
херхелд турары Лива-
Компартийн ТК-ынн
Либтороууцн мнла пар-
тийн мелегелддг деме-
дэз. Интеренталерг дээр
лнл патриотийн эрес-диз-
демисд мнла бейн-би-
уураа

Вторичные и третичные метаболиты

Лондонин кузумчуларига ытгар четкен полней-иер
уртучу кампа болу. О полней-иер байларин эр
ажмын кампала, консервативтик чакыткан чонга ууру
тиксизинга хон чо чоруун керселген бодуун кижисе
каржымы-биле баям турар. Англиянын ажыл сооткан да
жылари болгаш оларнын-биле эл-сеткин каттиштин
илерсгелзэн бодуун кижилерин полиция каржымы-биле
турарин бугулге билзингир.

3-кү арын, 1985 ч. январь 24

ХОЛ ШЕВЕРИ ХОВАР

Тып, чуулап олурду. Бир хуа садык кылашкан чораша, ча- замыр Черинин дегелгезин аажок сонуурган көрүп тур- гаш, чуртум уругулар Айыраа, Хордуу сугарга, ужуражы берген, оларын-биле кады ажилдаар бооп дугурушкан мен.

1943 чылдын тайымында Ра- са Ажыева алгы заводунун септелгезин кылып турган ту- дужу бригадала, Хаажик деп бригадирин удуруттугуз-биле ажилдаар бооп кирген. Сеп- телге доостурга, санитар му- зебинин дужууда, азында ыш

Уран чурукчу, ус-шевер ча- замыр Раиса Ажыева Арак- чаа амгы уезде чептүг дашта- нылгага болжаж, бодуун мергежени аамак салгалга даштап, төрөн Тывазын кулутура туртуушкунуа а- залуу кириштиришкан. О- роникчилер Ажыева Катая- оон (чурукчу), Антонова Са- чаа, Аларей Ооржак (Ак-До- урактин) №1 школазында башкы, Леонид Олей (Ша- гаан-Арыга даш эмчизи) бо- лаш оон-даа өскелер ыштап, даштан ажилдаары заап ки- лип, дегелгелерге кирип ту- рар. Чурукчууш үш огуу, Сергей, Олег, Владимир нези- ден, ыштап-лаа, даштан-даа ажилдаары заап чазан турар.

Р. А. Аракчаа шаанал-мак- тал дугайында айтыртыла ха- рым бээр тура чок кижи бо- лу. Ыччалла-лаа Сибирин бешки зона дегелгезин, Со- вет эрге-чатыргалын 50 чы- лынга, Улут Октебрыни 50 чылынга, В. И. Ленинни тө- рүттүнгенден бээр 100 чыл оюнга тураксааткан дегелге- лерге киришкеннин дугайында Кызылга, 1967 чылда Омскиге, 1968, 1970 чылдарда Москвага парлап үлдүргөн тускай ном- наран эзэн чүлдери киер аргалык болган мен. Дипло- мар, мактал бижиктер, хуна- ла, бижиктер папка долу. Олардан көрүп четкичкенм шынаалар: СЭПКи-нин XXV съездининге тураксааткан рес- публиканын У уран-чечен дегелгезинге чогаалдык чедиш- кинери дээр 1976 чылда РСФСР-ниң Министрлер Чөвү- лениниң диплому-биле шаанат- кан. Улутуу уран чүлдү ажилдаары даштан белки уран-чечеп күстөгени дээр 1973 чылда РСФСР-ниң И. Ре- пин аттыг Курене шааналык алган, а 1975 чылда, 50 хар- лаан юбилейиниң чымыда, Ра- са Ажыева Аракчаа Тыва АССР-ниң алаларыг чурукчуу- бедек атты алган.

Ажыева чурукчуун ша- наларын сазат бижир болза эдилер. Өөрнөкчелеринин тайыр алар болза, мырдыг тайыр. Алардыг чурукчуу- ка, азыралдык аага кадык- ычылды, ууш назыны, чога- лдык чедишкенин көрүл. В. САТ.

ЧУРУКТА: Тыва АССР-ниң алаларыг чурукчуу Р. А. Аракчаа огуу Владимир Аракчаа биле эаачагыг ки- чээле.

ЧАШТАР ДЭЭШ САГЫШ ЧОВААШКЫН

Тудукчуларын уругуларынга эштер бассейниг чаа садикти чыл буруннар ажилдага кириген. Ында 180 уругулар бар. Дегем ойлар өрзөлөр- лүг, чырык, чыгыг бажыла чаштар кадык-шырак, омак- хелдүг өлүп, доортуу турар- лар. Садикте үш хардаа өрү назылыг уругуларын несе- лада ийи удаа бассейнге эжи- лип, дадыктырып турар бис. Тускай санатория бөлү- ни база тургускан.

Школа реформазына дүш- тур ажилдыкты чазарты кө- рүп турар бис. Школаже бээр уругуларын неседе бөлүп тургусал. Олар номчуу, сааа, бижип өөрсөн турар. Борга школа бажылары уругу ду- заны көрүтүп турар. Уругу- ларга ынак, ажилдыг берди- ген кижиликкин бажылар бар. Оларга О. М. Стребова- ны, И. Н. Красильниковны, М. О. Хуралдааны хамаары- тырып болур. Олар кичээлде- ни солуп, кичээлдики утка-

шынаарыг кылдыр эрттирип турарлар. Чаа Шагаан-Арыга садик тууу чаштар дээр сааа мо- заажыктын бир херенин. Ала-нелер тудукчуларга өөрү четтиргенин алыралар турар. К. САМКОВА. Чаа Шагаан-Арыга уругу- лар садикти эргелекчи. ЧУРУКТА: уругулар садиктиг бөлүгүн кичээлдики бажыны И. Н. Красиль- кова уругулар-биле. О. ОХЕМЧИКТИН фотогу.

ШАГААН-АРЫГ ЧАҢЫН ЧАҢНАП

Хайыракан чалымнарын Харан кырап үнүскем — Шагаан-Арыг хоорайын Чайнаа олу кыгырыпты. Улут-Хемин көрүчүгө Уран хээзи чезиштеген,

Чаа, бедик тудуларын Чанынга кээп, киргилем. Мастерогу холга туткан Тудукту эр бедикте тур. Малчын кижи адым мунган, Туразында халдым бар чор.

Осетиянын кызы мында Орус дымда аян туткан. Шагаан-Арыг хоорайын Чанын чаллап хүлүмүрдү. А. АРАПЧОР.

МОСКВАГА ЭРТКЕН

Совет Тыванын 40 чыл бо- лган оюнга тураксааткан «Тыва дугайында арыннар» деп чаа документалдык фильмин баш- кар чурукчуу намысала Москвитин «Россия» деп эи- улут киностеларынын бир- эинге эркен. Сценарийна ав- тору болган режиссер Л. Че- ренов, операторлары Ч. М. Масе биле Ш. Селен-оол. Ле- нинградтык документалдык фильмер студиязына ону үн- дүргөн. Акм-дунма улут Совет Эви- Москва.

Н. КОСЕНКОВА, А. ЗЛОТИН.

МАЖАЛЫКЧЫЛАР

Кызыл-Мажалыктың «Ма- жалык» агиткультбригада бис- тиң Алдан-Маадыр суурга кон- перт көргүзүп чораш. Аалчы- ларымыздык обьяанын сонуу- ргал-биле көрдүсүз. Бот-тывын- гыр уран чүлдүгү хоочунары- даа, анык-даа артистер куу- селдирин чедишкенин ой- надылар. В. МОНГУШ. Сүт-Хал район.

ден дудак чок өөрүт. Улут үлө будурун, төп хоорай сай- ыратчыр дээр кижиге дуза- аашаска каймын боор, ээр- тин амыр бооп тур сен ийи- дээр. 1941 чылдын чазымында он алды харже кирип турган, ээ- леди Раа Кызыл хоорайга бир дугаар келген. Даалары- нын уругуларын ап берип, Эле- зин кудумчууна (амгы Гага- рин кудумчуу) бир хей аал чурттаар бажыга кыштаан. Чайын Ала-чуртун Улут да- ыны эгелзэн. Бүгү чүве дайын байдалында тургустуган.

Байдал ыччал баарга, аа- дымче чымыккаарым дам бар- ган. Чаап каан ойнаар адым муунакш, төсө сывырып чору- птур кылдыр-даа дүжөй бээр мен—деп, Р. А. Аракчаа сак- бажын тудуугу, оон соонда амгы өөрдиге-бүдүргө комбинатынч болган оон-даа өске бажынар тудууга ажилдаа. Ыччан бүгү-ле чү- веин хол-биле кылдыр, амгы ыччан чүве кайда боор дээр- зин Раиса Ажыева сактып, бригадир эштер Каллаа, Чука- нов, Шококин оларын өөрд- ин турганын сактып чуулап орар. Ыччалыг Оон Лабае- вичиниң шуутатур, кагарыга болган малар ажилдыг өө- реткенге өөрүп чоруур. Чүгө даш тудуугуна мергежил, омонтуу барып ус-шевер ча- замынчыг ажилдыг наагын бер- ген. Халын дескилер, мастерок, шпатель дээр чижел- тин тудуг херекселерин ажилдаар, пажаж дээр хо- юрдажынын аажык-дузааы дээртен болган.

бу-Хааның даштан кылган ажилдарын сонуурган, оон хөй арга-сүмени алган мен. Дыш- танып турган үезинде ол мен- зин кылды даш шилп аарын, кылдыг хер-херексел хергеп айтты берген бээрүт бажым ол—деп, Раиса Ажыева улут ыш харжакта долу херек- селерин сонууратты. Солун херекселерин кылышкылары, мал эчилеринин бижекчелерин, Оларын демилгенин шымыр эки калып даша белен жей- белес боорга, шилп алган. Керектер, ызы-бүгү кир- зилер, демир кирзелер, наждак, шүчүе, үтүгүш, эгээ, дүрбү— Карах шевери хаа, хол ше- вери ховар. Ус-шевер чурукчуун херексел, чиг эт тып, шилп аары безин тывызык.

КАНЧАП БИЛИП АЛЫРЫ?

Геопоник, азы «Византиянык көдээ ажил-агыг эн- циплопедия», Х чүс чылда улут сонуургалды алган, хөлөк ипергегей ном турган. Башкагы дээресе ол номга чер ажилдаарга аажыктыг болган чуугаа, ко- дээ ажил-агыгга хамаарышкан үнелгил медаларын, со- нуургалдык, толарагы кылдыр парлап турган. Ол хэр- ге грек база рим чер ажилдыгынын, философтарын, төөгүчүлөрүн хөй-хөй саяалыктын чып келгени тоол- чургу чуугаалар, сумелери, онзагай демдектер, арга- лары-дыр. Аларынч кадыг болурун, ыштыг канчаар оура кезерин, чечетки олуртурун... олардан номчу- п, билип аар бис.

Ол кайгамчык солун номун каш-ла арыннарын ажып кө- рүл. АЯС АГААРНЫН ДЕМДЕКТЕРИ

Буду үгөн ай тода, чырык көстүр болза, агаар эн болур. Ай ортуунада (чижээ, март 15-те даяж) үгөн ай тода, чырык көстүр болза, аяс агаар болурун, а бир эвес ол кы- зыл-агаар болза, хат хадым- ынын демдээ бол.

Хүн көсүтү, чырык үгүн кээр болза, агаар эн болур. Хүн үгөнүнч мурунда, эдил бу- дуттуг болза, ол хүн аяс бо- лур. Хүн аяс бол чорда, ону долганар булут шөйлү бээр болза, чаз болбас. Хүн үгүн орда, азы ажил бар чорда, оон херелдер бөлүк көстүр бол- гаш тарамык чуга булут олче тыртылып турар болза, аяс агаарын маапар. Бир эвес чу- га, чыпк булуттар белки

тайгалар баштарыга ораахса- лаа, тайга бажы көсүтүр турар болза, агаар аяс, эки болур. Далай дескиниин кырынче булут чавылз кээр болза, бир- гет хүнерин азырын айт- каны ол. Хүн ажил бар чорда булут, ора сокулап каан хө- вен дег, тарамык болгаш кы- зыл боор болза, чаз чабас.

ХАР АЗЫ ЧАБС ЧААР ДЭЭНДЕ

Долу үгөн айны долганар каралымымаар кылдыр көстүр болза, чаз азы хар чаар. Бир эвес долу айны долганар ха- рынч тырыккы ийи, үш каыт болза, күштүг шуурган болур. Бир эвес хүн кылды болгаш булуттүг үгүн кээр болза, чаар. Тулаа болгаш далай куштары үргүчү ээтин, сүт- же шымыл турар болза, ха- дымр. Ийи каыт чеззэн—чаз оштар. Чес сааа сыралып турар апарза, үргүчүлелдиг

үрезиниң кезин черге чыт- кыт үрелип каан болур. Күзүн тараа кезилгениң үезинде, хүн аяжырынч муруну чы- рындаа чаз кээр болза, да- раадыла чымын чаз эрте ду- жур. Бир эвес хүнүнч ажил бар кылдыр-биле херекселтир чаз чаз кээр болза, чымын үезинде дүжөр. Бир эвес хүн ажа бергенде чаз кээр болза, чымын орай дүжөр.

КАНДЫГ ХАТТАР БАРЫЛ, ОЛАР КАЙЫН ХАДЫП КЭЭРИЛ?

Чер кырында дөрт курттаа, дөрт кол хат каагы турар: Апелонт, Зефир, Борей, Нот. Апелонт чон чүктүн төвү- ден, Зефир барын чүктүн тө- пүндө, Борей согу чүктен, а Нот муруну чүктен халып кээр.

Зефир, өске хаттарга бо- лзаарга, чер ажилдыг тараа- ыкыг байдалдарын тургузар. Хат болурунч баш бурун- гаар медалы: далай халзеп чалгыр, далай өрнине даш үнөр. Тайга-танымын шымык бажы көсүг апар. Кургаг бү- рүлөр салгына бүтү таамак үгүт, бөөлөдөн дүжөр. Димирээшкн болган угдан хат кээр. Сылдыстын чүгү- гөш шык черинин уундан хат кээр.

«Сельская молодежь» жур- налдан.

ТИНЛЕКЧИЛЕР БОЛГАН

Хоорайга-даа, көдээге-даа ажилчы чоннарынч культу- ра ажилдыгынын эки организас- тап чордурарыне кичээлге бисте улгатакан. Эрткен чылда бо талам-биле кымыр эг эки ажилдаарын түңип көргөн. Чон ортуунага культура-масс- алыг хемчеглерин чордурарын, оон дээштинин болган шына-

рын, идеялыг утказын, хостуг үс-шакты чон органи- застап келгенинч талам-биле республиканың районнарында Барым-Хемчик район тинлек- чи болган.

Ажылы чоннарынч библио- тека хандыргалыг организас- таар талам-биле республика- ның библиотекалар аразына

социалист чармынга тин- лекчилерин база тодараткан. Оон түңисин зона айы-биле мынаар үндүргөн. Топ зона- дан Тайдының төптүкчн библио- тека системасы тинлекчи болган. Барын зонадан—Бай- Тайганын, а муруну зонадан— Эрзинин төптүкчн библиоте- ка системасы кылгаран үгөн. Бистиң корр.

ЭПР

ЯНВАРЬ 24-ТЕ БИРТИН ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — «Яс. 8.40 — Эртенги гимнастика. 8.55 — Шевер-хоал- лар. 9.25 — «Леген амыттарын амыттарын». 10.25 — «Эртенги эргалде» («Утренин обод»). Уран-чечен фильм. 12.00—12.05 — Телемеззээр. 14.15 — Телемеззээр. 14.35 — «Эртенги дөк күш-аамалын амыттарын». Док. телефильм. 15.15 — Концерт залында — школачылар. 16.15 — «Шыды- раа школазы». Мергежил ки- чээли. 16.45 — «Чурттарла болган динтерде» (Франция). Док. фильм. 17.45 — «Чурук сапылаа—хүн». 18.00 — «Мта- лоннарын лейнички университет- те». «Социалистг экономи- камы углап-башкылар». 18.30 — Эртенги телефильм. 18.45 — Бүгүн дегелде. 19.00 — Дегелде болгаш амыттар. 19.30 — «Терентий Малые- тинге үш хүн». Док. теле- фильмин баштайгы үндүргө- лө. 20.20 — «Дамыктар». 21.00 — «Яс. 21.35 — «Неру». Док. фильмин баштайгы үн- дүргөлө. 2-ти фильм — «Де- мисел». 22.45 — Бүгүн дегел- де. 23.00—00.00 — Хаак ою- тулга дегелде чемпионнады.

ИПИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00—Эртенги гимнастика. 8.15—«Ивтер долганар ма- нажык турлар». Док. фильм. 8.35; 9.35 — Нити биология. 10-гу класс. Салгаажыны бол- гаш генетика. 9.05; 12.30 — Ис- пан дыл. 10.05 — ПТУ сүргүч- ларына. А. М. Горький «Та- мыла». («Иза дил»). 10.35; 11.35 — Ф. М. Достоевский —

«Кеминг херек болгаш кезе- мек. 9-ку класс. 11.05 — «Яс- тиз сел. 12.05 — Зоология. Ян- зы-буру балыктар. 13.00 — «Кө- дөшүн шалы». 14.00 — «Чал- быш оттуг Аллетро» («Алле- ро с огнем»). Тайылбыр би- жиктиг уран-чечен фильм. 15.30 — 15.35 — Телемеззээр. 18.00 — Телемеззээр.

КЫЗЫЛДАН

18.15 — Ийи-Тал суурунч школачыларынч чогаалчы К. Кудажы-биле ужуражышкы- ны. 18.35 — «Иван Попомар- ко». Телефильм. 19.05 — «Азия төвү». 19.35 — Киножурнал. 19.45 — Телемеззээр. 19.55 — Чарзалар.

МОСКВАДАН

20.00 — «Тамчыктыг удунар, чаштар». 20.20 — Баскетбо- ла Европа чемпионнарынч ку- бугу дээр маргалда. 21.00 — «Яс. 21.35—22.55 — «Не- анакомка». Уран-чечен теле- фильм.

АГААР

Бүгүн республикага шокор булуттаар. Чагае, хат кош- каа.

Дүне 39—44 градус, чам- дык районнарга 30—35 гра- дус соор. Хүндүс 26—31 гра- дус, чамдык черлерге 18—23 градус соок болур.

Кызылга чагае, хат кош- каа. Дүне 42—44 градус, хүндүс 26—28 градус соор.

Автоуруктарга эртенги ша- тарда туманнаар, көстүрү 1000 метрден ашпас. Хүндүг арткан үезинде көстүрү эки.

УКИНОВ

ЯНВАРЬ 24-ТЕ «НАЙЫРАЛ»: «Неисровные приложения итальянские в России» 9.30, 11.20, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.

«ПИОНЕР»: «За окольной дракон» 9.30, 14.50. «Батка» 11.30, 19.30 шактарда.

ЧАРЛАЛ

1985 чылдын январь 27-де, 14 шакта СЭП Тыва обкомунун Полититик чырыдынын кылдында лекция болур. «Өр-бүлө болгаш нинилел» деп бөлүк лекцияларынч би- рээзи — «Сайырагыг социа- листиг нинилелге өр-бүленин туружу болгаш ролю» деп те-

Редатор В. С. ШАРАВИН.

11.10, 13.00, 16.30, 18.20, 20.10 шактарда.

«КАА.ХЕМ»: «Восемь дней надежды» 15.50, 17.30, 19.20, «Маршал Жуков» 14.00 шак- тарда.

«ВОСТОК»: «Любовный не- дуг» 15.00, 17.40, 20.10 шак- тарда.

«ЕНИСЕЙ»: «Абдулаа» 17.00, 19.30 шактарда.

АЛОЭ

Ону чамдык улус тешиг че- чек-даа дижи, өскелери—чүс чылдыг дээр, а эртемеде ол ыш дүрүзүг алоэ деп алы- биле билингир.

Александр Македонский Ин- диян чалап, эжелеп аларын- га белеткени бээрге, оон баш- кымы, шыгарайгы философ Аристотель баштай-ла Индий океяла Сократу ортуукту эжелеп аларын чагаа. Орту- лукуну боду бичил, эскерти- мес-даа бол. калыг-даа аа- рышкылыг бажыны эртинар эминтер, кижиге күштү, эвер- гини болгаш казымталды эгидиптер онзагай үнүш-биле байлак орап чүве-дыр. Орту- лук эжелеттинген, алоэни ат- алдары ыччал-ла дегелеге тарай берген. Эрте-буруну Римге эи уганынч болгаш эи- нээр-домнаар кижип — Диоско-

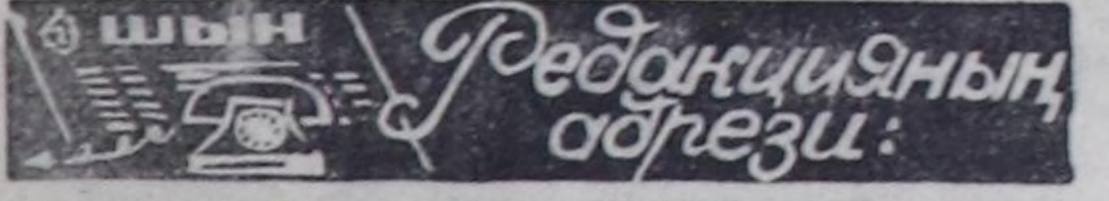
рида бодуунч «Медицина» деп ажилдаа мынаар бижээ: «Бо үнүш кадыг-даа балыкы кылдыр тыртар, кижини сүгү- лөк болдуруп, баш атуунуң дужерин доктаадыр, уузу-хы- рынын аштан арылгаша, онза- гай шынаарыг».

Каш-каш чүс чыл эртенде алоэ чүгө саатарга, парктар- ла, эмнеге плантацияларын- ла эвек, өр-бүлө, бажын бүрү- зүңүч сонгазынын баарыла өзүп турар апарган. Алоэ — аажыг эвек, улут аялжада чок, үнүш. Ыччанга ону чамдык улус сабар деп-даа алат. Ол өсүтү араб дылдан очулдура-

га «шымдык» дээр. Арабтарда ол чечек—шымдыккай чорук- туң-символу болуп турар.

Алоэ дугайында кым хейнү бижир болду, ол ону бажы- мыла көвүдөш эстүрүп турар. Ажилдаарынч бөрүнч бол- ган аажыктыг болурун чам- дык репентилерин бараалга- тымас.

АЛОЭ ХАНДЫЗЫ: үнүш- түң эи адыкын бүрүлери биж- жек-биле кезип алган, нит суга суз чыкпагар. Хүн- дөктөй кескеш, арыг маргане орааган, сууи су тулар. Ы- чалар белеткени хандыны аас, боостаз-даа чалып болур, чөм-

667000. Кызыл. Шетиники болгаш Кравченко кудумчуу, бажып №3. Телефоннары: редакторун 2-24-63, редакторун оралакчыларынч 2-35-24, 2-23-54, харымсагалыг секретарынын 2-23-13, секретариатын 2-23-35, партияны амыралыг болгаш улутур килдистерин 2-37-13, чагаа килдизинин 2-41-27, информация килдизинин 2-20-60, культура килдизинин 2-23-54, көдээ ажил-агыг килдизинин 2-21-47, корректорларынч 2-27-41, бухгалтериянын 2-12-45, солун келбей барганга 2-32-75 телефонче долгаар.

Тыва АССР-ниң Ном үндүрер чер, полиграфия болган ном садмынч херектеринч талам-биле күрүне комитетинч типографиязы, Кызыл. Шетиники болгаш Кравченко кудумчуу, бажып №1; ТС—00428

Солун неделада 6 катан үнөр. Чыгыс 3033.